

Lavinia Tec
coordonator

Conflicte în cadrul societăților (comerciale)

Aspecte teoretice și practice

Cuprins

Cuvânt-înainte (<i>Lavinia Tec</i>)	VII
Abrevieri	XI
Guvernanța în absența controlului. Conflictele structurale dintre administratori și acționari în societățile listate (<i>Ioan Șumandea-Simionescu</i>)	1
Protecția asociațiilor minoritari în transformări, fuziuni și divizări transfrontaliere: dreptul de retragere, abuzul de majoritate și remediile după Directiva (UE) 2019/2121 (<i>Dan-Adrian Cărmidariu</i>)	33
Conflictul de interese în materie societară (<i>Viorel Terzea</i>).....	80
Conflicte de interese între debitorul în insolvență/asociații/acționarii/ membrii acestuia și mandatarul lor în procedura insolvenței - administratorul special. Mecanisme de soluționare (<i>Nicoleta Țăndăreanu</i>)	97
Dreptul la informare. Repere teoretice și jurisprudențiale (<i>Adriana Loredana Berindean</i>).....	113
Expertiza de gestiune, între reglementare și practică (<i>Dragoș Călin</i>).....	157
Încălcarea dreptului la informare – cauză de anulare a hotărârilor adunării generale a acționarilor (<i>Cristian Duțescu</i>)	179
Examen de jurisprudență privind constatarea și sancționarea abuzului de majoritate, minoritate și egalitate [<i>Dragoș Călin, Andreea Ana-Maria Stănciulescu (Alexe)</i>]	198

Conflicte în cadrul societăților (comerciale)

Practica judiciară și abuzul de drept în materia societăților comerciale (<i>Manole Ciprian Popa</i>)	235
Art. 349 din Codul civil sau despre Hidra de la Lerna... (<i>Șerban Diaconescu</i>).....	264
Tot despre Hidra de la Lerna: structura și aplicarea art. 349 din Codul civil (<i>Sergiu Golub</i>)	275
Reflecții asupra condițiilor de exercitare a dreptului de dispoziție asupra titlurilor de participare dobândite în schimbul aportării unui bun comun la capitalul uneia dintre societățile reglementate de Legea nr. 31/1990. Perspectiva soțului (rămas) neasociat (<i>Florina Popa, Ramona Grubacki</i>)	291
<i>De lege ferenda</i> : excluderea judiciară ca alternativă la dizolvarea societății – o soluție economică la conflictele dintre asociați (<i>Flaminia Stârc-Meclejan</i>)	342
Suspendarea și revocarea pe cale judiciară a administratorului, o soluție pentru aplanarea conflictelor societare (<i>Lucian Săuleanu</i>)	370
Anularea hotărârii adunării generale a asociațiilor. Câteva aspecte procesuale (<i>Cătălin Lungănașu</i>)	384
Opoziția - remediu procesual oferit creditorilor prin dispoziții ale Legii nr. 31/1990 (<i>Axente- Irinel Andrei</i>).....	405
Infracțiunea prevăzută de art. 280 ¹ din Legea nr. 31/1990. Repere jurisprudențiale și raportul cu alte infracțiuni (<i>Dragoș Pârgaru</i>)	443
Când corabia ia apă. Între neglijență managerială și răspundere penală (<i>Matei Ciprian Graur</i>)	457

Cuvânt-înainte

„Dar, tocmai atunci când predomină anumite opinii, și când le-am recunoscut formal autoritatea, devenim uneori, în modul cel mai acut, conștienți de faptul că nu credem nicio iotă din ce spunem”.

(*Virginia Wolf*, *Aventura lecturii*)

În plină stare de tensiune în societatea noastră, polarizată de interese, valori, opinii opuse, tribalizată și măcinată de egocentrism, un volum despre conflictele dintr-o anumită sferă pare să se încadreze perfect în timpul și spațiul nostru: vremea conflictelor și societatea (comercială). Ideea de a-l realiza s-a născut din nevoia profesioniștilor (și a antreprenorilor, de ce nu?!) de a avea la dispoziție un instrument de lucru util în materie de prevenție și soluționare a acestor conflicte.

Conflictele din cadrul societăților depășesc sfera simplelor neînțelegeri contractuale întrucât, pe de o parte, societatea cu personalitate juridică nu este un simplu contract, ci este și o instituție. Pe de altă parte, nu mai poate fi ignorată azi importanța teoriei întreprinderii în dreptul societar. Astfel că factorii economici (mai ales), nu doar cei juridici, trebuie luați în calcul în analiza acestor conflicte. Nu putem nega tendința de a privi dreptul societar ca pe un drept organizațional al întreprinderii.

Conflictele sunt adesea generate de lipsa de încredere, trădare sau neloialitate și îndepărtarea asociaților de viziunea comună asupra afacerii pe care au creat-o și la care au participat. Astfel că, înainte de a se naște în interiorul societății, există deja o deteriorare a relațiilor interumane: între prietenii care s-au asociat, între membrii aceleiași familii în cazul divorțului sau al decesului unui asociat, între investitorii care au ales să investească într-o afacere. Nerezolvate, aceste conflicte îmbolnăvesc nu doar trupul, sufletul și spiritul oamenilor implicați în conflict, ci distrug însuși „spiritul” afacerii, armonia din cadrul societății. Blochează funcționarea societăților și au repercusiuni asupra tuturor celor implicați: societate, asociați, administratori, angajați, creditori. Costurile pot fi enorme:

se consumă resurse financiare și umane, se pătează reputația și se diminuează valoarea afacerii.

O simplă accesare a site-ului www.rejust.ro dezvăluie volumul deosebit de mare al litigiilor generate de conflictele din cadrul societăților. Acesta poate fi un indiciu care arată că soluția judiciară de tranșare a disputelor în cadrul societăților este preferată negocierii. Sau poate fi un indiciu al lipsei de încredere în mecanismele contractuale de soluționare a conflictelor.

Cauzele conflictelor sunt multiple, iar tipologia lor, variată.

Autorii volumului au fost preocupați de etiologia și tipologia conflictelor, dar și de mecanismele de prevenție și soluționare.

Ioan Șumandea-Simionescu identifică mai întâi și analizează conflictul central al guvernantei în societățile listate: conflictual vertical, de tip principal – agent, care opune acționarii, în calitate de proprietari difuzi, administratorilor, care exercită controlul efectiv asupra societății, apoi analizează critic arhitectura normativă din legislația noastră și, în fine, verifică eficacitatea acesteia.

Dan-Adrian Cărămidariu este preocupat de conflictele dintre acționarii minoritari și cei majoritari, generate de operațiunile de reorganizare sau restructurare transfrontalieră, și de efectele juridice și economice.

Viorel Terzea s-a aplecat asupra conflictelor de interese în materia societăților *in bonis*, identificând ipotezele, elementele și sancțiunile, iar *Nicoleta Țândăreanu* s-a oprit la conflictele de interese care apar între debitorul în insolvență/asociații/acționarii/membrii acestuia și mandatarul lor în procedura insolvenței – administratorul special.

Adriana Loredana Berindean, Dragoș Călin și Cristian Duțescu au analizat conflictele generate de exercitarea dreptului la informare și, respectiv, asimetria informațională și soluționarea lor.

Dragoș Călin, Andreea Ana-Maria Stănciulescu (Alexe) și Manole Ciprian Popa au analizat jurisprudența în materia abuzului de majoritate.

Șerban Diaconescu, Sergiu Golub, Florina Popa și Ramona Grubacki au ales conflictele care își au sursa în conflictele de familie – între asociați și soții lor (neasociați). În centrul dezbaterii se află interpretarea și aplicarea art. 349 C.civ., competiția dintre *affectio societatis* și *affectio conjugalis*, concursul/conflictul dintre dreptul civil și dreptul societar.

Flaminia Stârc-Meclejan a analizat unul dintre mijloacele judiciare de rezolvare a conflictelor: excluderea asociatului în comparație cu dizolvarea

societății și a propus soluția recunoașterii exprese a excluderii remediu, extinderea cazurilor de excludere sancțiune și acordarea unei marje de apreciere judecătorului, similar în cazurile de abuz. *Lucian Săuleanu* a fost interesat de suspendarea și revocarea pe cale judiciară a administratorului. *Cătălin Lungănașu* și *Axente-Irinel Andrei* au analizat din perspectiva dreptului procesual alte două mijloacele judiciare: acțiunea în anularea hotărârii AGA și, respectiv, opoziția.

Dragoș Pârgaru și *Matei Ciprian Graur* au fost interesați de veșmântul penal, dar mai ales de alegerea veșmântului potrivit – penal/civil – pe care îl îmbracă uneori conflictele în cadrul societăților.

Pentru realizarea prezentului volum, datorez mulțumiri tuturor celor care au răspuns invitației adresate de a participa la realizarea lui. Fără contribuțiile lor, acest volum nu ar fi apărut. O comunitate mică, formată sau organizată în jurul unei idei, într-o lume din ce în ce mai divizată, nu poate fi decât un motiv de bucurie, admirație și uimire. Să dăruiești puțină lumină din lumina pe care ai primit-o nu e deloc puțin lucru! Este un act de generozitate. Volumul este rodul eforturilor lor individuale și colective. Pentru asta le sunt recunoscătoare.

Mărturisesc că nu mi-am propus perfecțiunea, adică un volum perfect sub aspectul conținutului și/sau al structurii, scopul fiind acela de a aduna laolaltă specialiști consacrați – teoreticieni și practicieni – care să participe cu ideile lor la concepția volumului. De aceea, pentru imperfecțiune îmi asum toate criticile.

Pentru încrederea acordată în acest proiect editorial, îi datorez mulțumiri și recunoștință Nicoletei Solomon, ale cărei exigență și viziune în materie de editare și publicare de carte juridică le cunosc prea bine și le înțeleg, citind publicațiile Editurii Solomon. Urmărește mai degrabă să îmbogățească patrimoniul de carte juridică decât să îmbogățească Editura, urmărește mai degrabă să ofere o carte care să răspundă nevoilor publicului decât să hrănească dorințele sau orgoliile de care piața editorială juridică românească nu duce lipsă.

Nădăjduiesc ca volumul să nu rămână închis în bibliotecă, ci să fie atins și deschis cu încredere și interes.

*Conf.univ.dr. Lavinia Tec,
Timișoara, 1 august 2026*